

Voorstel

Gemeenteraad

Datum: 24 januari 2019
Zaak: 2018-019366
Portefeuillehouder: Erik Drenth

Opsteller: Klarinde Bosman
Contactgegevens: klarinde.bosman@midden-groningen.nl
Stukken ter inzage:

Onderwerp: Jaarverslag 2017 Scholengroep OPRON

1. Voorstel

- Kennis te nemen van het jaarverslag 2017 van Scholengroep OPRON
- Akkoord te gaan met het indienen van de in dit voorstel geformuleerde zienswijze, door het sturen van een gezamenlijke brief met de gemeente Stadskanaal en Veendam.

2. Inleiding

De lokale overheid heeft een repressieve toezichtrol ten aanzien van een zelfstandige stichting voor openbaar primair onderwijs. Het zelfstandige bestuur oefent direct alle taken van een 'regulier' bestuur uit. Niet alleen de Raad van Toezicht van de scholengroep ziet hierop toe, maar ook de onderwijsinspectie doet in het vierjaarlijks onderzoek bij besturen en scholen uitspraken over het financieel beheer van het bestuur.

Het extern toezicht van gemeenten richt zich op een genoegzaam aantal openbare basisscholen. Omdat de stichting voor openbaar primair onderwijs in ons geval voor drie gemeenten werkt, voeren wij het bovenstaande toezicht gemeenschappelijk uit. Op 28 juni 2018 heeft de scholengroep OPRON (Openbaar PRimair ONderwijs) het door de Raad van Toezicht vastgestelde bestuursverslag 2017 aangeboden aan de gemeente. Wij stellen u voor om kennis te nemen van het jaarverslag. En akkoord te gaan met het indienen van een zienswijze samen met de andere betrokken gemeenten.

3. Publiekssamenvatting

De raad heeft een toezichtrol als het gaat om het openbaar primair onderwijs. Vanuit die verantwoordelijkheid heeft de raad kennis genomen van het jaarverslag van Scholengroep OPRON.

4. Bevoegdheid van de raad

Externe toezichtrol openbaar primair onderwijs. Het jaarverslag dient (WPO artikel 48, lid 8) ter kennisname te worden aangeboden aan de gemeenteraad.

5. Beoogd effect

Naleving zorgplicht Openbaar onderwijs, conform artikel 48 van de Wpo door invulling te geven aan de repressieve toezichtrol van de gemeente voor wat betreft het openbaar primair onderwijs.

6. Historische context

Scholengroep OPRON verzorgt openbaar primair onderwijs in de gemeenten Menterwolde, Stadskanaal en Veendam. Tot scholengroep OPRON behoren twintig scholen voor basisonderwijs. De stichting kent één school voor speciaal basisonderwijs, één school voor (voortgezet) speciaal onderwijs, twee Daltonscholen, een Jenaplanschool en een aantal brede scholen.

De afgelopen 4 jaren heeft Scholengroep OPRON te maken gehad met een negatief exploitatieresultaat. In opdracht van de scholengroep heeft Leeuwendaal-advies een risicoanalyse voor de scholengroep opgesteld. Hierin zijn aandachts- en verbeterpunten, zorgen en adviezen geformuleerd. De scholengroep heeft in de begroting 2018 aangegeven de adviezen ter harte te zullen nemen.

De organisatie beschikte over voldoende beïnvloedingsvermogen in de formatie en financiële reserves om de in 2017 gesignaleerde risico's in de komend jaren te pareren of verder in te dammen. Er is toen voorgesteld wordt dan ook om geen zienswijze in te dienen maar vinger aan de pols te houden via de reguliere afstemming die er is met het schoolbestuur.

De jaarrekening 2017 gaf echter wel aanleiding tot het stellen van nadere vragen. De vragen zijn door de bestuurder beantwoord en mondeling toegelicht. In 2018 hebben hier een aantal overleggen over plaatsgevonden tussen de bestuurders van de 3 gemeenten waarin OPRON actief is apart en daarna met de bestuurder van OPRON.

Dit is de reden dat de afwikkeling van de jaarrekening meer tijd in beslag nam dan gebruikelijk.

7. Argumenten

De jaarstukken 2017 bestaan uit twee onderdelen:

- Het jaarverslag 2017, dat formeel aan uw raad wordt aangeboden. De verantwoordelijkheid van uw raad met betrekking tot het openbaar onderwijs spitst zich toe op de grondwettelijke (artikel 23) zorgplicht om voor onze inwoners te voorzien in voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen. Van een niet-genoegzaam aantal scholen is sprake indien er binnen een straal van 10 kilometer geen mogelijkheid is om openbaar basisonderwijs te volgen én er wel inwoners zijn die hierom vragen. Het woordje “voldoend” slaat op de kwaliteit. Het openbaar onderwijs moet voldoen aan zijn materiële kenmerken: levensbeschouwelijke neutraliteit en algemene toegankelijkheid. Op basis van het jaarverslag 2017 kunnen we stellen dat in onze gemeente op dit moment ‘in een genoegzaam aantal basisscholen onderwijs wordt gegeven dat voldoet aan de wezenskenmerken van openbaar onderwijs’. Door de krimp neemt het aantal leerlingen al enkele jaren af. Vooralnog geeft de meerjarenprognose geen aanleiding om te veronderstellen dat in 2018 of in de jaren daarna een OPRON-school onder de wettelijke opheffingsnorm van 23 leerlingen dreigt te komen.
- De jaarrekening 2017, die door ons college ,in overleg met de beide partnergemeenten, beoordeeld wordt om te zien of er wellicht vanuit financieel oogpunt aandacht van uw raad

gevraagd moet worden met betrekking van de continuïteit van het openbaar basisonderwijs. Bij wanbeheer beschikt uw raad immers over een interventiebevoegdheid. Daarvan is geen sprake.

8. Kanttekeningen en risico's

Wel was het exploitatieresultaat in 2017 voor de vierde keer op rij negatief. Het exploitatieresultaat van 2017 van € -978.000,00 is opnieuw ten laste gebracht van de algemene reserve. Het totaal van het Eigen Vermogen bedraagt eind 2017 € 2.244.318. Het weerstandvermogen ligt op 31 december 2017 op 2,5%. Dit was op 31 december 2016 nog 8,3%. De norm ligt op 10%. De scholengroep duikt hiermee verder onder de norm. Als er de volgende periode van vier jaar opnieuw sprake is van flink tegenvallende resultaten komt de financiële positie van de scholengroep onder druk te staan. In overleg met de gemeenten Veendam en Midden- Groningen hebben we daarom bij de scholengroep naar aanleiding van de jaarstukken 2017 de volgende zienswijze ingediend:

Voor de borging van de continuïteit van een genoegzaam aantal openbare basisscholen in de drie gemeenten dient de scholengroep financieel gezond te zijn en in staat om ook op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Wij adviseren de scholengroep dringend om de jaarlijkse inkomsten en uitgaven op korte termijn met elkaar in evenwicht te brengen. Als externe toezichthouders hebben we daarnaast belang bij een reële meerjaren exploitatiebegroting van de scholengroep om daarmee zicht te houden op de financiële positie van de scholengroep.

9. Financiële paragraaf

Een voordelig of nadelig saldo van een jaarrekening OPRON heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke rekening/begroting. Over het negatieve resultaat van de jaarrekening 2017 vindt geen verrekening plaats met de gemeente. Het betreft hier het exploitatieresultaat van een geheel verzelfstandigd schoolbestuur openbaar primair onderwijs. De gemeente heeft een repressieve toezichtrol.

10. Communicatie

De scholengroep wordt geïnformeerd over de zienswijze, door middel van het sturen van een brief namens de gemeente Stadskanaal, Veendam en Midden-Groningen.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Zie communicatie.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Secretaris

Bijlage:

- 1 Jaarverslag 2017 Scholengroep OPRON
- 2 Jaarrekening 2017 Scholengroep OPRON